

פסחים עו

משנה

יקלוף את מקומו.	נגע בחרסו של תנור
יטול את מקומו	נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו
יקמוץ את מקומו	נטף מרוטבו על הסולת
אם חבורת כהנים - יאכלו, אם של ישראל, • אם חי הוא - ידיחנו • ואם צלי הוא - יקלוף את החיצון	סכו בשמן תרומה
לא יעשנו דמים על בני חבורה, שאין פודין מעשר שני בירושלים	סכו בשמן של מעשר שני

חם לתוך חם	חם לתוך חם	חם לתוך חם	
עילאה גבר	מותר	אסור	רב
תתאה גבר			שמואל

קושי 1 על שמואל ממשנתינו : תנן : **נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו - יטול את מקומו**. קא סלקא דעתך בחרס צוננת.

- בשלמא לרב דאמר עילאה גבר - משום הכי יטול את מקומו, דאזל רוטב מרתח ליה לחרס, והדר חרס מרתח ליה לרוטב. וכי הדר רוטב אפסח - קא מטוי פסח מחמת חמימותא דחרס, ורחמנא אמר **צ"י א** - ולא צלי מחמת דבר אחר.
- אלא לשמואל דאמר תתאה גבר, חרס כיון דצונן הוא - אקורי מיקר ליה לרוטב, אמאי יטול את מקומו?
תירוץ : כדאמר רבי ירמיה אמר שמואל : בסולת רותחת, הכא נמי : בחרס רותח.

קושי 2 על שמואל ממשנתינו : תנן : **נטף מרוטבו על הסולת - יקמוץ את מקומו**. קא סלקא דעתך בסולת צוננת.

- בשלמא לרב, דאמר עילאה גבר - משום הכי יקמוץ את מקומו, דמרתח לה לסולת דהדר הודרניה, והדרא סולת ומרתחא ליה לדידיה, וקא מטוי רוטב מחמת חמימותא דסולת, ורחמנא אמר **צ"י א** - ולא צלי מחמת דבר אחר.
- אלא לשמואל, דאמר תתאה גבר סולת כיון דצוננת היא - אקורי קא מיקר ליה למה לי יקמוץ את מקומו?
תירוץ : אמר רבי ירמיה אמר שמואל : בסולת רותחת.

קושי 3 על שמואל ממשנתינו : תנן, **סכו בשמן של תרומה, אם חבורת כהנים - יאכלו. אם של ישראל, אם חי הוא - ידיחנו, אם צלי הוא - יקלוף את החיצון**.

- בשלמא לרב דאמר עילאה גבר - אמטו להכי סגי ליה בקליפה, משום דעילאה צונן הוא.
- אלא לשמואל, דאמר תתאה גבר כיון דחם הוא - מבלע בלע, אמאי סגי ליה בקליפה?
ניתסר לגמרי!
תירוץ : שאני סיכה, דמשהו בעלמא הוא דעבידא.

חיזוק 1 לשמואל מברייתא : תניא כוותיה דשמואל :

חם לתוך חם	חם לתוך חם	חם לתוך חם	חם לתוך חם	חם לתוך חם	חם לתוך חם
אסור	אסור	מדיח קולף	מדיח	מדיח	אסור

קושי על הברייתא : **חם לתוך חם מדיח**, כיון דחם הוא, אדמיקר ליה אי אפשר דלא בלע פורתא, קליפה מיהא ניבעי!

תיקון הברייתא : אלא אימא : **חם לתוך חם - קולף, צונן לתוך חם - מדיח**.

חיזוק 1 לשמואל מברייתא : תניא אידך :

צונן לתוך צונן	חם לתוך צונן	צונן שנפל לתוך חם	בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח
מדיח	מדיח קולף	אסור	אסור

קושי על הברייתא : חם לתוך צונן מדיח? כיון דחם הוא, אדמיקר ליה אי אפשר דלא בלע פורתא, קליפה מיהא ניבעי!

תיקון הברייתא : אלא אימא : **חם לתוך צונן - קולף, צונן לתוך צונן - מדיח.**

אמר מר : **צונן לתוך צונן מדיח.**

הגבלת דברי הברייתא על ידי שמואל : אמר רב הונא : לא שנו אלא שלא מלחו, אבל מלחו - אסור. דאמר שמואל : מליח הרי הוא כרותח, כבוש הרי הוא כמבושל.

הגבלת דברי שמואל : אמר רבא : הא דאמר שמואל "מליח הרי הוא כרותח" - לא אמרן אלא שלא נאכל מחמת מלחו, אבל נאכל מחמת מלחו - לא.

מעשה : ההוא בר גוזלא דנפל לכדא דכמכא, שרייא רב חנינא בריה דרבא מפשרוניה. אמר רבא : מאן חכים למישרא מילתא כי הא - אי לאו רב חנינא בריה דרבא מפשרוניה, דגברא רבה הוא. אמר לך : כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח - שאין נאכל מחמת מלחו, האי נאכל מחמת מלחו.

הבדלת דברי רב חנינא : והני מילי - חי, אבל צלי - בעי קליפה.

עוד הגבלה : ולא אמרן אלא דלית ביה פילי, אבל אית ביה פילי - אסור.

עוד הגבלה : ואי מתובל בתבלי - אסור.

לוי	רב	הדין
אפילו בשר שחוטח כחוש שצלאו עם בשר נבילה שמן - מותר	בשר שחוטח שמן שצלאו עם בשר נבילה כחוש - אסור	
ריחא בעלמא הוא, וריחא לאו מילתא היא	מפטמי מהדדי - ריחא מילתא היא	הטעם

מעשה : עביד לוי עובדא בי ריש גלותא בגדי ודבר אחר.

קושי על לוי : מיתבי : **אין צולין שני פסחים כאחד מפני התערובת.** מאי לאו תערובת טעמים, וקשיא ללוי!

תירוץ : לא, מפני תערובת גופין.

חיזוק לתירוץ : הכי נמי מסתברא, מדקתני סיפא : **אפילו גדי וטלה.**

- אי אמרת בשלמא מפני גופין - היינו דקתני **אפילו גדי וטלה**
 - אלא אי אמרת מפני תערובת טעמים מה לי גדי וטלה, מה לי גדי וגדי?
- אלא מאי על כרחיך מפני תערובת גופין הוא דאסור, אבל תערובת טעמים - שרי.

קושי על רב : לימא תיהוי תיובתיה דרב!

תירוץ : אמר רבי ירמיה הכא במאי עסקינן - כגון שצלאו בשתי קדירות.

קושי : בשתי קדירות סלקא דעתך?

תירוץ : אלא אימא : כעין שתי קדירות. והכי קאמר : אין צולין שני פסחים כאחד מפני תערובת. מאי תערובת - תערובת טעמים. ואפילו כעין שתי קדירות דליכא תערובת טעמים - אסור משום תערובת גופין, ואפילו גדי וטלה.

מחלוקת לוי ורב מחלוקת תנאים : אמר רב מרי : כתנאי,

הרודה פת חמה ונתנה על פי חבית יין של תרומה

רבי מאיר	רבי יהודה	רבי יוסי	הדעה
אוסר	מתיר	מתיר בשל חיטין ואוסר בשל שעורים,	
ריחא מילתא היא	ריחא לאו מילתא היא		הצעה 1
ריחא מילתא היא	ריחא לאו מילתא היא		הצעה 2 - לפי לוי
לא נחלקו אלא בפת חמה וחבית חתומה, פת צוננת וחבית פתוחה.			הצעה 2 - לפי רב
			- דכולי עלמא ריחא מילתא היא
			והמקרה עם הבשר כפת חמה וחבית פתוחה דמיא.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •